

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za period januar/siječanj-maj/svibanj 2012. godine

Sarajevo, juli/srpanj 2012. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	6
2.3. <i>Izvršenje budžeta opšte vlade BiH za prvi kvartal</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	7
3.3. <i>Prosječna obavezna rezerva</i>	8
3.4. <i>Devizne rezerve Centralne banke BiH</i>	9
3.5. <i>Depoziti</i>	9
3.6. <i>Kredit</i>	10
3.7. <i>Berze</i>	11
4. Vanjski sektor.....	12
5. Strane direktne investicije.....	13

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

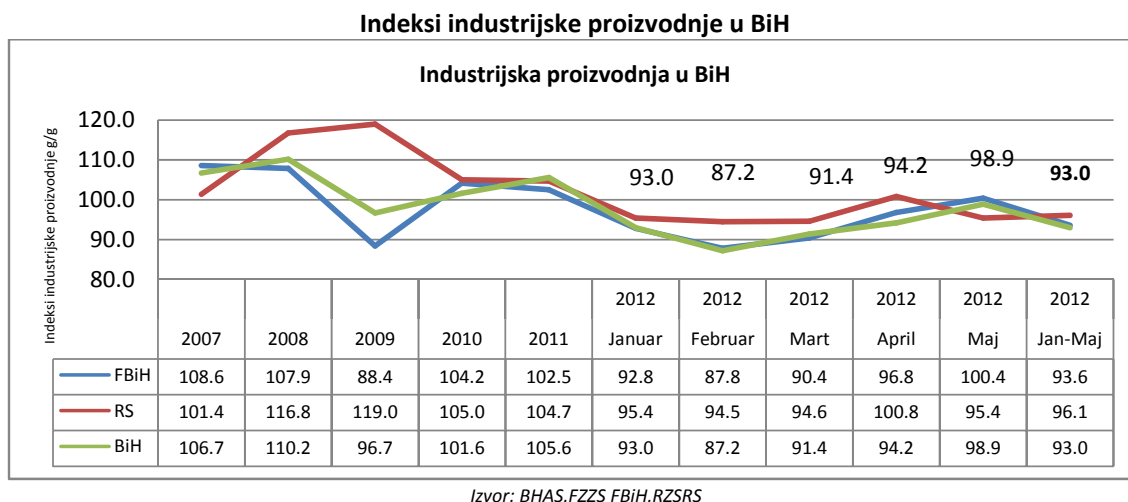
* * *

Nakon što je u prvom kvartalu najvjerojatnije ostvaren negativan ekonomski rast u odnosu na isti period prethodne godine, pad je po svemu sudeći nastavljen i tokom prva dva mjeseca drugog tromjesečja mada nešto slabijim intenzitetom. Iako je još uvijek prerano donositi zaključke, dostupni sektorski podaci realnog sektora za april i maj ukazuju ne samo na nastavak nego i moguće intenziviranje pada privatne potrošnje i investicija. Na mogući pad privatne potrošnje u drugom tromjesečju prije svega ukazuje realna stagnacija (a najvjerojatnije i realni pad) prometa u maloprodaji. Naime, nominalni rast prometa maloprodaje u FBiH od 7,4% u prvom tromjesečju je smanjen za skoro dvije trećine, dok je rast od 4,9% u RS umanjen na stopu nižu od 1%. Intenziviranje pada građevinskih radova u drugom tromjesečju ukazuje na sve snažniji pad investicija. Povećanje vrijednosti građevinskih radova od 5,3% iz prvog kvartala u FBiH je za svega dva mjeseca pretvoreno u pad radova nakon pet mjeseci 2012. (od 2,6%). U isto vrijeme godišnji pad vrijednosti radova u RS od 14,3% iz prvog kvartala je dodatno intenziviran u drugom tromjesečju tako da je petomjesečni pad iznosio visokih 18%. Sve ovo je bilo praćeno blagim intenziviranjem nominalnog rasta robnog uvoza i smanjenja pada izvoza u odnosu na prvi kvartal 2012. tako da je pokrivenost uvoza izvozom ostala približno na nivou iz prvog tromjesečja (51,8%). Ipak, čini se da pad industrijske proizvodnje iz mjeseca u mjesec polako jenjava tako da je nakon negativne stope iz prvog kvartala od 9,4% pad sveden na „svega“ 1,1% u maju 2012. Ovo je najvjerojatnije bilo posljedica koliko toliko pozitivnih dešavanja u domenu robnog izvoza čija je vrijednost u maju po prvi put u 2012 zabilježila pozitivan godišnji rast (od 2,4%).

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Prema posljednjim raspoloživim podacima Agencije za statistiku BiH fizički obim industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini u periodu januar-maj 2012. godine manji je za 7% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovi pokazatelji ukazuju na to da trend slabljenja industrijske proizvodnje u BiH sa početka godine još uvijek nije zaustavljen. Glavni razlog smanjenja industrijske proizvodnje je slabljenje izvozne tražnje što je rezultiralo smanjenjem izvoza i samim tim padom proizvodnje u prerađivačkoj industriji u BiH od oko 8% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, sektori rudarstva i proizvodnje električne energije koji su determinisani domaćom tražnjom također bilježe smanjenje proizvodnje u odnosu prethodnu godinu. Pad proizvodnje u sektoru rudarstva tokom prvih 5 mjeseci ove godine iznosio je 2,5%, dok je u sektoru za proizvodnju električne energije zabilježeno smanjenje proizvodnje od oko 6% u odnosu na isti period prethodne godine. Međutim, iako je ukupna proizvodnja električne energije u BiH za period januar-maj 2012. godine manja u odnosu na isti period prethodne godine, potrebno je istaći da je u aprilu i maju ove godine registrirano povećanje proizvodnje u odnosu na prethodnu godinu. Posmatrano po entitetima pad industrijske proizvodnje u periodu januar-maj 2012. godine iznosio je 6,4% u FBiH, dok je u RS-u registriran pad od 3,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

1.2. Tržište rada BiH

Na tržištu rada BiH još uvijek nema bitnih pozitivnih dešavanja. Ukupna radna snaga u BiH se u aprilu 2012. godine uvećala za 0,8% g/g zahvaljujući povećanju broja nezaposlenih lica u BiH. Zapaža se da je broj zaposlenih u aprilu uvećan u odnosu na mart 2012. godine, pri čemu se pretpostavlja da sezonska zapošljavanja imaju glavni doprinos. Međutim, broj zaposlenih u BiH u aprilu 2012. godine i dalje je manji u odnosu na april 2011. godine (-0,2%). Slaba poslovna aktivnost u privatnom sektoru je najviše doprinijela smanjenju broja zaposlenih u BiH. Najveći broj otpuštenih radnika u aprilu 2012. godine je i dalje u oblastima građevinarstva, ugostiteljstva te trgovine na veliko i malo. Iako je broj nezaposlenih lica u maju 2012. godine uvećan u poređenju sa istim mjesecom 2011. godine (tabela ispod), evidentno je da je broj nezaposlenih lica smanjen u odnosu na april 2012. godine za 0,6% m/m. U domenu zarada, prosječna neto plata u BiH je nastavila rasti umjerenom

stopom od 1,5% g/g, i u aprilu 2012. godine iznosila 823 KM, ali je u realnom smislu smanjena (-0,8%) zbog inflacije. Prosječna penzija u BiH u maju 2012. godine se nije bitnije mijenjala.

	Broj zaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2012.	689.119	-0,7%
II 2012.	687.138	-0,9%
III 2012.	688.702	-0,4%
IV 2012.	689.985	-0,2%
I-IV 2012.	688.736	-0,6%
	Broj nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2012.	541.360	2,8%
II 2012.	543.703	3,0%
III 2012.	542.726	2,4%
IV 2012.	540.335	2,1%
V 2012.	536.902	2,0%
I-V 2012.	541.005	2,4%
	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2012.	826	2,3%
II 2012.	818	2,5%
III 2012.	823	0,7%
IV 2012.	823	1,5%
I-IV 2012.	823	1,7%
	Prosječna penzija u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2012.	342	3,2%
II 2012.	336	1,4%
III 2012.	336	1,4%
IV 2012.	337	-1,3%
V 2012.	337	-1,3%
I-V 2012.	338	0,6%

Izvor: Agencija za statistiku BiH, entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, entitetski penzioni fondovi, DEP kalkulacije

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

U periodu I-V 2012. godine prikupljeno je oko 1,8 milijardi KM prihoda od indirektnih poreza, što je za 0,5% manje u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Kao i prethodnih mjeseci jedino prihodi od akciza bilježe povećanje. Posmatrano na mjesečnom nivou, ukupni prihodi od indirektnih poreza bilježe povećanje od 2,8% u odnosu na april mjesec tekuće godine i to zahvaljujući rastu prihoda od akciza (11% m/m) i putarina (5,2% m/m).

u milionima KM

Indirektni porezi	I-V 2011.	I-V 2012.	Trend
Carine	110,9	98,3	-20,4%
Akcize	474,7	502,7	5,9%
PDV	1.168,8	1.157,3	-1,0%
Putarine	111,6	107,8	-3,4%
Ukupno	1.866,0	1.856,1	-0,5%

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Ukupni prihodi prikupljeni od direktnih poreza u entitetskim poreskim upravama u periodu od I-V 2012. godine su za svega 2,8% veći nego što je prikupljeno u istom periodu prethodne godine. Od toga, rast ukupnih prihoda evidentiranih u poreskoj upravi FBiH je iznosio 4% g/g, a u RS svega 0,8% g/g. Što tiče prihoda od direktnih poreza, u FBiH bilježe rast od 9,1% g/g, dok u RS bilježe smanjenje. Na navedeni rast se odrazio prvenstveno rast vodećih kategorija poreza (porez na dohodak i porez na dobit). U RS jedino porezi na dohodak bilježe povećanje, dok su ostale kategorije poreza svojim smanjenjem uticale i na smanjenje prihoda od direktnih poreza od 1,9% g/g. U oba entiteta prihodi od doprinosa bilježe povećanje (FBiH od 1% g/g, RS od 3,2% g/g).

Prihodi od direktnih poreza, ostalih taksi, kazni i naknada i doprinosa u periodu I-V
2011. i 2012. godine (u milionima KM)

Naziv prihoda	FBiH			RS		
	2011.	2012.	%	2011.	2012.	%
Direktni porezi	213,1	232,5	9,1%	199,7	196,0	-1,9%
Porez na dohodak	114,4	117,7	2,9%	93,4	105,7	13,2%
Porez na dobit	62,3	79,3	27,3%	73,6	67,4	-8,4%
Porezi građana	35,9	34,3	-4,5%	13,9	6,6	-52,5%
Ostali porezi	0,5	1,2	140,0%	18,8	16,3	-13,3%
Ostale takse, kazne i naknade	134,5	161,5	20,1%	107,7	101,5	-5,8%
Doprinosi	1.079,8	1.090,6	1,0%	512,0	528,4	3,2%
PIO	595,6	600,8	0,9%	272,0	281,1	3,3%
Zdravstvo	434,7	439,9	1,2%	204,3	209,4	2,5%
Nezaposleni	49,5	49,9	0,8%	13,4	14,7	9,7%
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	20,8	21,7	4,3%
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	1,5	1,5	0,0%
Ukupno (direktni porezi + ostale takse, kazne i naknade + doprinosi)	1.427,4	1.484,6	4,0%	819,4	825,9	0,8%

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

2.3. Izvršenje budžeta opšte vlade BiH¹ za prvi kvartal

Ukupni prihodi ostvareni u konsolidovanom budžetu opšte vlade su u prvom tromjesečju veći za 2,9% g/g, u odnosu na isti period prethodne godine. Sa druge strane, i ukupni rashodi bilježe povećanje i to od 4,2% g/g. U kategoriji rashoda najveći rast bilježe rashodi za materijal i usluge od 8,1% g/g. Međutim, najveći udio rashoda otpada na subvencije i transfere.

¹ Izvršenje budžeta konsolidovane opšte vlade BiH uključuje prihode i rashode budžeta institucija BiH, prihode i rashode budžeta FBiH, kantona, opština i fondova u FBiH, prihode i rashode budžeta RS, opština i fondova u RS, prihode i rashode budžeta BD, kao i fondova u BD.

Konsolidovana BiH	K1 2011.	K1 2012.	%
Prihodi	2.436,1	2.507,7	2,9%
Porezni prihodi	1.267,70	1.271,30	0,3%
Neporezni prihodi	242,80	299,00	23,1%
Rashodi	2.420,70	2.523,00	4,2%
Plate i naknade	787,50	801,20	1,7%
Materijal i usluge	400,30	432,80	8,1%
Subvencije i transferi	1.076,50	1.093,10	1,5%

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Cijene u BiH tokom mjeseca maja 2012. godine su se nastavile stabilizovati. U BiH je u pomenutom mjesecu zabilježen nešto sporiji rast cijena (1,9% g/g). Najveći doprinos nižoj inflaciji u BiH je kroz kategoriju hrane i bezalkoholnih pića. Smanjenje svjetskih cijena hrane je uticalo da cijene spomenutoj kategoriji od početka 2012. godine bilježe sporiji rast, koji je u maju iznosio 0,8% g/g. S druge strane, najveći rast cijena u BiH u maju 2012. godine je zabilježen u kategorijama alkohola i duvana² 9,8% g/g, stanovanja, vodosnadbijevanja, električne energije, plina i drugih enregenata (6% g/g), te transporta (4,3% g/g) kroz visoke cijene nafte na svjetskom tržištu.

CPI - BiH	g/g
I 2012.	102,5
II 2012.	102,4
III 2012.	102,1
IV 2012.	102,3
V 2012.	101,9
I-V 2012.	102,2

Izvor: Agencija za statistiku BiH

3.2. Monetarni agregati

Na kraju maja mjeseca 2012. ukupna novčana masa (M2) dostiže nivo od oko 14,5 milijardi KM, čime bilježi rast od 5,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Značajno je istaći da je tokom posmatranog mjeseca rezervni novac zabilježio smanjenje od 4% (m/m), što se odrazilo na i na njegovo smanjenje od čak 7,9% g/g. Do ovog smanjenja je došlo usled smanjenja rezervi komercijalnih banaka na računu CB.³

² Povećanje akciza na duvanske proizvode od januara 2012. godine.

³ Više vidjeti u 3.3 Prosječna obavezna rezerva.

u milionima KM

Period	Rezervni novac (M0)	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
Jan-12	5.648,6	2.298,1	3.805,6	6.103,6	2.327,6	1.081,1	4.800,4	8.209,1	14.312,7
Feb-12	5.535,9	2.323,3	3.723,9	6.047,2	2.375,2	1.118,6	4.798,7	8.292,4	14.339,6
Mar-12	5.463,5	2.330,1	3.745,4	6.075,5	2.377,3	1.060,0	4.794,7	8.232,0	14.307,4
Apr-12	5.312,9	2.362,7	3.766,9	6.129,6	2.409,0	1.034,1	4.843,2	8.286,3	14.415,9
Maj-12	5.101,6	2.328,9	3.781,9	6.110,8	2.436,6	1.037,7	4.880,2	8.354,4	14.465,3
stope rasta g/g u %									
Jan-12	-2,6	7,2	1,5	3,6	16,0	-14,5	7,2	6,0	4,9
Feb-12	-3,3	7,8	1,7	4,0	16,9	-12,1	6,9	6,4	5,4
Mar-12	-2,0	7,7	2,4	4,4	16,1	-6,9	2,8	4,8	4,6
Apr-12	-4,6	5,5	2,5	3,6	18,4	-10,0	4,6	6,1	5,0
Maj-12	-7,9	6,3	2,0	3,6	18,6	-13,3	5,6	6,1	5,1
prosječna godišnja stopa rasta u periodu I-V u %									
2011.	2,4	9,3	2,9	5,1	11,8	3,2	5,6	6,6	6,0
2012.	-4,1	6,9	2,0	3,8	17,2	-11,3	5,4	5,9	5,0

Izvor: CB BiH

3.3. Prosječna obavezna rezerva

Tokom mjeseca maja, a u odnosu na prethodni mjesec ukupna novčana sredstva, koja komercijalne banke drže na računu rezervi kod CB su smanjena za oko 10% m/m. U isto vrijeme godišnje smanjenje iznosi čak 18%. Ovolika stopa smanjenja do sada je najviše zabilježena u posljednje 2,5 godine. Ovo se direktno odrazilo na i smanjenje rezervnog novca (M0). Smanjenje ukupnih sredstava, a pošto nije bilo promjene prosječne stope OR, se direktno odrazilo i na smanjenje viška sredstava na računima OR od čak 29%. Ovo se takođe može vidjeti ako se pogleda implicitna stopa OR koja je smanjena za 1,9 procentnih poena u odnosu na april mjesec. Ako se uporede prosječne godišnje stope rasta za prvih pet mjeseci 2011. i 2012. godine, uočava se da banke mnogo manje sredstava drže na računima rezervi, a više koriste, što nije bio slučaj prethodne godine.

U milionima KM

Period	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Ukupna sredstva za održavanje OR	Razlika (višak)	Implicitna stopa OR	Prosječna stopa OR	Stopa naknade na višak iznad OR
Jan-12	15.097,6	1.288,7	3.027,5	1.738,8	20,1%	8,5%	0,11%
Feb-12	14.751,7	1.259,5	2.847,8	1.588,3	19,3%	8,5%	0,11%
Mar-12	14.659,3	1.250,3	2.790,5	1.540,3	19,0%	8,5%	0,05%
Apr-12	14.550,9	1.240,9	2.699,4	1.458,6	18,6%	8,5%	0,05%
Maj-12	14.585,4	1.243,1	2.432,7	1.189,6	16,7%	8,5%	0,04%
Stope rasta g/g u %							
Jan-12	-0,2	-19,5	-5,7	7,9			
Feb-12	-2,3	-2,3	-7,8	-11,7			
Mar-12	-3,4	-3,7	-7,3	-10,0			
Apr-12	-3,5	-3,8	-7,1	-9,7			
Maj-12	-3,5	-3,9	-18,0	-28,9			
prosječna godišnja stopa rasta u periodu I-V u %							
2011.	-4,0	-16,6	-2,4	13,3			
2012.	-2,6	-6,6	-9,2	-10,5			

Izvor: CB BiH

3.4. Devizne rezerve Centralne banke BiH

Ukupne devizne rezerve nastavljaju da se smanjuju i na kraju mjeseca maja 2012. godine bilježe smanjenj od 5,9% g/g. Iako se depoziti kod inostranih banaka već mjesecima smanjuju, tokom maja mjeseca po prvi put je zabilježeno smanjenje ove kategorije na godišnjem nivou. A investicije u vrijednosne papire, koje od početka godine bilježe značajan mjesečni rast, tokom ovog mjeseca počinju svoj rast da usporavaju. Obaveza koja proizilazi iz pravila valutnog odbora, a koja se odnosi na to da neto strana aktiva (neto devizne rezerve) mora biti veća od monetarne pasive je zadovoljena (NSA - 5,7 milijardi KM, monetarna pasiva - 5,2 milijardi KM).

U milionima KM

Period	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne rezerve	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto slobodne rezerve
Jan-11	0,0	3,6	45,6	4.392,6	0,0	1.857,2	6.299,1	6.298,0	5.779,3	518,7
Feb-11	157,7	1,2	84	3.563,7	0,0	2.370,4	6.177,0	6.175,9	5.663,5	512,4
Mar-12	156,4	1,2	71,5	3.403,7	0,0	2.481,0	6.113,8	6.112,8	5.599,9	512,9
Apr-12	157,4	2,8	87,5	3.204,7	0,0	2.479,4	5.932,0	5.930,6	5.444,1	486,5
Maj-12	156,9	0,5	94,7	2.994,0	0,0	2.482,7	5.728,7	5.727,3	5.236,4	490,9
stope rasta g/g u %										
Jan-11	0,0	12,5	-30,1	42,4	0,0	-40,8	-0,8	-0,8	-1,8	11,1
Feb-11	145,6	500,0	37,3	15,4	0,0	-22,8	-1,7	-1,7	-2,5	8,9
Mar-12	146,3	500,0	65,1	14,1	0,0	-18,7	-0,5	-0,5	-1,4	10,3
Apr-12	138,8	-6,7	-26,7	7,8	0,0	-16,5	-3,2	-3,2	-4,2	8,5
Maj-12	16,7	400,0	23,6	-3,0	0,0	-11,0	-5,9	-5,9	-6,9	6,9
prosječna godišnja stopa rasta u periodu I-V u %										
Jan-11	20,7	302,4	13,6	0,6	0,0	-3,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,1
Feb-11	19,9	42,4	9,7	-7,1	0,0	7,2	-2,3	-2,3	-2,4	-0,6

Izvor: CBBiH

3.5. Depoziti

Ukupni depoziti nastavili su pozitivan, ali i dalje skroman rast u petom mjesecu 2012. godine. Za pet mjeseci 2012. godine iznosili su 12,9 mlrd. KM i veći su za 2,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Kao i u prethodnom mjesecu, rast depozita na bh. bankama prvenstveno je generiran od strane sektora stanovništva, čiji su depoziti u promatranom razdoblju zabilježili rast od 9,5% g/g i dosegli razinu od 7,3 mlrd. KM. S druge strane, sektor nefinancijskih poduzeća, kao i sektor vlade bilježe smanjenje svojih sredstava na bankama što je dato i u tabeli ispod⁴.

⁴ Prema novoj metodologiji CB BiH koja je uvedena u prosincu 2011. godine, nefinancijska poduzeća su nefinancijska javna i privatna poduzeća, dok neprofitne organizacije više ne ulaze u ovu kategoriju. Neprofitne organizacije skupa sa sektorom stanovništva čine Ostali rezidentni sektor. Međutim, za potrebe izrade Informacije, sektor neprofitnih organizacija obuhvaćen je u Ostalim depozitima/kreditima, jer čini veoma mali dio ukupnih depozita/kredita, dok sam sektor stanovništva je prema učešću jedan od najznačajnijih i samim tim utječe na kretanje ukupnih depozita/kredita. Svi navedeni iznosi depozita/kredita predstavljaju kumulative na kraju razdoblja.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali ⁵
2012.	01.	12.916,7	7.074,7	3.362,0	1.437,3	1.042,9
2012.	02.	12.893,2	7.156,8	3.274,6	1.380,9	1.081,0
2012.	03.	12.761,0	7.182,2	3.186,5	1.310,5	1.081,8
2012.	04.	12.832,2	7.259,7	3.243,7	1.270,0	1.059,1
2012.	05.	12.957,2	7.288,0	3.278,9	1.331,9	1.058,4
Stopa rasta g/g						
2012.	01.	3,2%	8,6%	-4,1%	-10,1%	15,3%
2012.	02.	2,8%	9,2%	-4,3%	-16,5%	18,8%
2012.	03.	1,7%	8,6%	-6,4%	-19,3%	19,1%
2012.	04.	2,7%	9,3%	-4,4%	-18,1%	17,0%
2012.	05.	2,9%	9,5%	-4,1%	-13,8%	9,4%
Prosječna godišnja stopa rasta za pet mjeseci						
2011.		2,9%	12,1%	-3,2%	-12,6%	-1,6%
2012.		2,7%	9,0%	-4,7%	-15,6%	15,9%

Izvor: Centralna banka BiH

3.6. Krediti

Ukupno plasirani krediti za pet mjeseci 2012. godine iznosili su 15,7 mlrd. KM i zabilježili su povećanje u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 5%. Pozitivan doprinos rastu ukupnih kredita dali su svi promatrani sektori. Detaljan pregled dat je u tabeli ispod.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
2012.	01.	15.355,1	6.690,7	7.901,3	677,9	85,3
2012.	02.	15.382,9	6.659,6	7.959,6	683,5	80,3
2012.	03.	15.449,9	6.688,9	7.990,9	678,6	91,6
2012.	04.	15.548,6	6.709,9	8.054,9	687,2	96,6
2012.	05.	15.674,6	6.759,8	8.114,2	689,7	111,0
Stopa rasta g/g						
2012.	01.	5,6%	6,9%	2,1%	52,7%	-13,8%
2012.	02.	5,3%	6,6%	2,0%	50,8%	-17,7%
2012.	03.	4,6%	6,6%	0,8%	47,2%	-14,3%
2012.	04.	5,1%	6,2%	2,0%	46,6%	-3,8%
2012.	05.	5,0%	6,0%	1,7%	44,4%	15,4%
Prosječna godišnja stopa rasta za pet mjeseci						
2011.		4,7%	0,9%	6,8%	35,0%	-15,1%
2012.		5,1%	6,5%	1,7%	48,3%	-6,8%

Izvor: Centralna banka BiH

⁵ Ostali depoziti/kreditni u Informaciji obuhvaćaju depozite i kredite ostalim finansijskim institucijama, neprofitnim organizacijama i ostali. Zbog malog učešća u ukupnim depozitima/kreditima nemaju utjecaj na njihovo kretanje.

3.7. Berze u BiH

Na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu maju 2012. godine ostvaren je promet u iznosu od 90,2 miliona KM što čini 91% od ukupnog ostvarenog prometa na BiH berzama. Promet na SASE u mjesecu maju bilježi rast od 168,1 % odnosu na promet u istom mjesecu u 2011. godini.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu maju 2012. godine ostvaren je promet u iznosu od 8,9 miliona KM što čini samo 9 % od ukupnog prometa ostvarenog na BiH berzama. Mjesečni promet na BLSE bilježi pad od 80,1% odnosu na isti period u 2011. godini.

Ukupan promet u mjesecu maju na obje berze (Sarajevskoj i Banjalučkoj) u iznosu od 99,2 miliona KM bilježi rast od 26,1 % poredeći sa vrijednostima u istom periodu 2011. godine.

Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Maj-10	7.693.065	11.399.522	19.092.587
Maj-11	33.661.304	45.004.461	78.665.765
Maj-12	90.252.347	8.952.458	99.204.804

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu aprilu 2010, 2011. i 2012. godine je iznosila:

Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Maj-10	7.272.810.671,95	3.597.528.884,33	10.870.339.556,28
Maj-11	7.692.344.137,53	4.201.807.126,96	11.894.151.264,49
Maj-12	4.254.904.974,48	3.697.635.143,04	7.952.540.117,52

*Smanjenje kapitalizacije je najvećim dijelom uzrokovano uvođenjem novih pravila poslovanja na SASE krajem prošle godine u okviru kojega je znatan broj vrijednosnih papira delistiran (isključeno 410 nelikvidnih i slabo likvidnih papira).

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu maju 2012. godine sa vrijednostima u mjesecu maju 2011. godine zabilježen je pad od 44,7 %, dok poredeći sa vrijednostima u mjesecu maju 2010. godine zabilježen je pad od 41,5 %.

Kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu maju 2012. godine bilježi pad od 12 % u poređenju sa vrijednosti u mjesecu maju 2011. godine, odnosno minimalan rast od 2,8 % u odnosu na vrijednosti ostvarene u mjesecu maju 2010. godine.

Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u maju 2012. godine bilježi pad od 33,1 % u odnosu na vrijednosti u mjesecu maju 2011. godine odnosno pad od 26,8 % u odnosu na vrijednosti u mjesecu maju 2010. godine.

4. Vanjski sektor

Tokom prvih pet mjeseci 2012. godine izvoz iz BiH je iznosio 3,1 milijardu KM i u odnosu na isti period prošle godine doživio pad od 7,2%. Uvoz BiH za period januar – maj 2012. godine iznosio je 6 milijardi KM i u poređenju sa istim periodom 2011. godine doživio je blagi rast u iznosu od 1,2%. Rezultat izvoza i uvoza BiH je trgovinski deficit koji je ove godine dostigao vrijednost od 2,9 milijardi KM i veći je u odnosu na prošlu godinu za čak 12,1%.

Posmatrajući strukturu robne razmjene po najznačajnijim uvoznim i izvoznim stavkama za prvih pet mjeseci 2012. godine vidljivo je da su mineralne tvari gdje su najznačajnija nafta i naftni derivati; mašine i aparati; bazni metali; te prehrana dominirali na strani uvoza, dok su najznačajnije izvozne

pozicije bazni metali gdje kao i kod uvoza dominiraju aluminij, željezo i čelik, te njihovi proizvodi; rezervni dijelovi za autoindustriju; razni gotovi proizvodi kao što su namještaj, odjeća i obuća.

Bosna i Hercegovina je u periodu januar – maj 2012. godine uvezla 1,3 milijarde KM mineralnih tvari u okviru kojih dominira nafta i naftni derivati u iznosu od 892 miliona KM, u odnosu na isti period prošle godine, ostvaren je rast uvoza nafte i naftnih derivata za oko 10%.

Drugo mjesto po vrijednosti uvoza zauzimaju mašine, aparati i mehanički uređaji čiji je uvoz u prvih pet mjeseci 2012. godine iznosio 698 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz mašina je blago umanjen i to za 1,3%. Na drugoj strani izvoz mašina je iznosio 546 miliona KM, ali nažalost i izvoz je doživio pad za oko 1%.

Značajan udio u strukturi bosanskohercegovačkog uvoza zauzimaju prehrambene prerađevine kojih je u 2012. godini uvezeno u iznosu od 546 miliona KM, i u odnosu na isti period 2011. godine primjetan je pad od oko 3%.

BiH je u prvih pet mjeseci tekuće godine ostvarila uvoz hemijskih proizvoda od 640 miliona KM, što je rezultiralo rastom uvoza ove kategorije proizvoda od 4,9%, nažalost izvoz hemijskih proizvoda bilježi loše rezultate i u periodu januar-maj 2012. godine ostvario je pad od oko 10%.

Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH uvezla u iznosu od 523 miliona KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminija. U prvih pet mjeseci 2012. godine dolazi do blagog pada uvoza i u odnosu na prvih pet mjeseci prošle godine uvoz baznih metala je manji za 1%.

Na strani izvoza baznih metala situacija se blago popravlja i u prvih pet mjeseci 2012. godine izvezeno je 814 miliona KM ove kategorije proizvoda, u odnosu na isti period 2011. godine primjetan je rast od oko 1%. U Ukupnom izvozu BiH, bazni metali imaju učešće od 24%.

Kategorija raznih proizvoda gdje je uključen namještaj u periodu januar - maj 2012. godine ostvarila je izvoz od 345 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine izvoz namještaja je doživio rast od 4,5% Međutim, bitno je spomenuti da industrija proizvodnje namještaja u BiH je u usponu i za očekivati je veći izvoz u narednom periodu, a samim time i korigovanje stope rasta izvoza s obzirom da namještaj ostvaruje značajan udio ukupnog izvoza BiH.

u 000 KM	Januar – Maj 2011	Januar – Maj 2012	Promjena 2012/2011
IZVOZ	3.369.059	3.126.833	-7,2%
UVOZ	5.967.168	6.038.066	1,2%
TRGOVINSKI DEFICIT	-2.598.109	-2.911.233	12,1%

5. Strane direktne investicije

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana ulaganja u prvom kvartalu 2012. godine su iznosila -8,25 miliona KM što je manje za 101,45 miliona KM u odnosu na ulaganja u istom periodu 2011. godine kada su SDI iznosila 93,2miliona KM.

Ulaganja po kvartalima u 2010. i 2011. godini iznose:

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2010	470	149,5	32,1	29,6
2011	93,2	60,9	107,8	130
2012	-8,25			

Prema podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH ukupno ulaganje u januaru mjesecu iznosi 7,46 miliona KM, u februaru je negativno iznosi -25,1 miliona KM te u martu iznosi oko 9,6 miliona KM. Najveće ulaganje je od strane NLB Ljubljana 10,76 miliona KM dok su najveća povlačenja kapitala Hypo Alpe Adria bank -45,48 miliona KM. Ulaganje u mjesecu aprilu je ukupno iznosilo oko 3,96 miliona KM a u mjesecu maju iznosi 50,02 miliona KM. Najveće ulaganje u ovome periodu je bilo u Mercator BH 21,62 miliona KM i Argeta d.o.o. Sarajevo 13,44 miliona KM.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije treba spomenuti da je 28.03.2012. godine Agencija Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B” i izmijenila izgled „na posmatranju - negativno” na stabilne izgled te je 3. aprila 2012. agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Moody's Investors Service snizila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting na „B3” i izmijenila izgled „na promatranju - negativno”.